

DOI: 10.11649/sfps.2018.016

Илияна Генев-Пухалева
(Варшавският университет)

Славянски съответствия на английския термин *sustainability*

Понастоящем терминът *sustainability* назовава не само ключово понятие на съвременната икономическа наука и природозащита, но и важна за развитието на човечеството концепция, чиито постановки се пренасят върху най-разнообразни сфери на живота. Като следствие от това терминологичната лексика, свързана с концепцията, добива широко разпространение и нови дистрибуции. Понятието и терминът *sustainability* са изведени първоначално в англоезичен контекст или по-точно в международна професионална среда, в която английският е език за официално общуване. Актуалността на идеята за *sustainability* налага необходимостта от запълване на възникналата терминологична лакуна в националните специализирани езици. Славянските начини за решаването на тази задача (с акцент върху българския и полския) ще бъдат в центъра на вниманието ми в настоящата статия. Материалът за изследването е почерпен предимно от достъпните в интернет терминологични бази, както и от официалните публикации на Европейския съюз (по-нататък ЕС), който

This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution 3.0 PL License (creativecommons.org/licenses/by/3.0/pl/), which permits redistribution, commercial and non-commercial, provided that the article is properly cited. © The Author(s) 2018.

Publisher: Institute of Slavic Studies, Polish Academy of Sciences
[Wydawca: Instytut Słowistyki Polskiej Akademii Nauk]

възприема *sustainability* като важна цел на своята политика в областта на околната среда (вж. библиографията в края)¹.

В уводните думи дотук умишлено не бе приведено българско (т.е. на метаезика на настоящото лингвистично описание) или друго съответствие на английския термин *sustainability*². Основното съображение за това е, че примарната терминологична номинация за интересуващото ме понятие е всъщност по-сложната във формално отношение единица – *sustainable development*. За нея са възприети следните секундарни славянски еквиваленти: бълг. *устойчиво развитие*, беларус. *устойлівае развіццё*, мак. *одржлив развој*, пол. *zrównoważony rozwój*, рус. *устойчивое развитие*, словаш. *trvalo udržateľný rozvoj* или *udržateľný rozvoj*, словен. *trajnostni razvoj*, сръб. *одржливи развој*, укр. *сталий розвиток*, хърв. *održivi razvoj*, чеш. *udržitelny rozvoj*.

Sustainable development е понятие, чието създаване и означаване с термин може да бъде проследено. То се споменава за първи път точно преди тридесет години – през 1987 г. – в доклад на *Световната комисия по въпросите на околната среда и развитието* (*United Nations World Commission on Environment and Development*), представен пред ООН. Докладът има историческо значение и е известен като *Brundtland Report*, бълг. докладът „Брунтланд“, по името на тогавашната председателка на Комисията – Гру Харлем Брунтланд, министър-председателка на Норвегия. Там се постулира следното: „*Sustainable development is development that meets the needs of the present without compromising the ability of future generations to meet their own needs*“ (World Commission on Environment and Development, 1987, подчертаването е мое – И. Г.-П.)³. По-късно в *Договора за Европейския съюз от Маастрихт* (1992 г.) се споменава за *sustainable growth* (прев. на български – *устойчив растеж*, прев. на полски – *trwały wzrost*), без понятието да се дефинира. Едва в *Амстердамския договор* от 1999 г., внасящ изменения в *Договора за Европейския съюз*, в европейското

¹ Част от повдигнатите тук въпроси се разискват и в Генов-Пухалева, 2015.

² В заглавието и тук използвам еднословния термин, съществително име, като се съгласявам с тезата на Мария Попова, че това е най-подходящата форма за термина, свързана с понятието за предметност (Попова, 2012, сс. 43–47).

³ Срв. с един от възможните български преводи: „Устойчивото развитие – да се посрещнат нуждите на настоящото поколение, без да се засягат тези на бъдещите поколения“ (Presidency Conclusions, Гьотеборгски Европейски съвет (2001) 15 и 16 юни, № 19 и 20; цит. по Кремер, 2008, с. 71).

законодателство се въвежда идеята за устойчиво развитие, означена именно с термина *sustainable development* (вж. онлайн: EUR-LEX, n.d. и Кремер, 2008, с. 70).

Двадесет години след възникването на идеята за *sustainable development*, по думите на Лудвиг Кремер, експерт по европейско право на околната среда, понятието все още не е успешно дефинирано, а пропуските и неяснотите в определенията му са преднамерени (Кремер, 2008, сс. 70–71). При липсата на прецизна общоприета дефиниция намирането на подходящи еквиваленти на английския термин в други езици може да бъде затруднено, ако се прилага т.нар. „правило за аналогичността“ при междуезиковия трансфер на знание, а не се заема наготово чуждоезиковата форма. Съгласно това правило номинаторът (не преводачът) в езика, имайки за цел знание за дадено ново понятие (за обектите, които то обхваща, характеристиките на тези обекти, десигната на понятието и за дефиницията му), „пренася“ информацията, създавайки равностойна номинация (а не превод) на своя език. При този процес номинаторът възпроизвежда механизма на терминообразуване, приложен в примарната терминологична система (вж. Valeontis, 2004). Още тук е подходящо да отбележа, че трудността да се обособят съществени признаци от значението на термина *sustainable development* (компоненти на дефиницията му), които да послужат за основа на номинацията, се отнася до елемента, който трябва да предаде *differentia specifica*, т.е. *sustainable*. За терминоелемента *development*, изразяващ *genus proximum*, в славянските езици са установени почти идентични в материален план съответствия, преводи на английския, при които не се наблюдава вариантност, срв. бълг. *развитие*, беларус. *развіццё*, мак. *развој*, пол. *rozwoj*, рус. *развитие*, словаш. *rozvoj*, словенски *razvoj*, сръб. *развој*, укр. *розвиток*, хърватски *razvoj*, чеш. *rozvoj*. Те не се нуждаят от допълнителен коментар.

Ако приложим семасиологичния подход, изучавайки термина *sustainable development* и неговите славянски еквиваленти, следва на първо място да отделим внимание на външната форма. За нея трябва да се отбележи, че както примарният термин, така и секундарните, са двучленни субстантивни словосъчетания от най-разпространения тип – съставени са от опорно съществително (определяемо) и подчинено прилагателно (съгласувано определение). Определението е предпоставено във всички славянски термини, както е и в английски, и това е закономерно, като

изключим полския, където препозицията (*zrównoważony rozwój*, а не *rozwój zrównoważony*) по принцип може да означава, че признакът се смята за непостоянен и некатегориален или че съчетанието не е устойчиво и терминологизирано в пълна степен. Езиковият комплекс *sustainable development* подлежи на по-нататъшна трансформация в еднословна единица *sustainability*, при което граматично зависимият елемент *sustainable* се явява номинативно доминиращ (опорен). Подобна трансформация е налице и в полски, и в чешки, където абстрактните съществителни *zrównoważoność* (*zrównoważon(y) + -ość*) и *udržitelnost* (*udržiteln(y) + -ost*) са деривати на *zrównoważony rozwój* и *udržitelný rozvoj*, въпреки че все още не фигурират в тълковните речници на общополския и общочешкия език (търсене онлайн: SJP, n.d.-b и SSJC, n.d.)⁴. По-различен е случаят с отношението *устойчиво развитие – устойчивост*, рус. *устойчивое развитие – устойчивость*, сръб. *održivi razvoj – održivost*, където се наблюдава семантично развитие на съществуваща в езика единица, за което ще стане дума по-долу.

По отношение на произхода (източника) на терминоелементите прави впечатление, че всички те са домашни. Английското прилагателно *sustainable* е производно на глагола *sustain* ‘поддържам, подкрепям’, който има латински произход (< лат. *sub-*, *sus-* ‘под’ + *tenēre* ‘крепя’), но употребата му в английския датира от XVIII в. (първа употреба от 1727 г.), така че се смята за домашен (MWD, n.d.). *Sustain-able* и *sustain-ability* са деривирани от *sustain* чрез суфиксация, като формантите *-able* и *-ability* съответстват в ономазиологичната структура на признаците ‘възможност’ или ‘потенциалност’. Те присъстват в речниковите дефиниции на прилагателното и съществителното име, както следва:

sustainable: 1. Able to be maintained at a certain rate or level (‘който може да се поддържа на определена скорост или равнище’), 1.1. Conserving an ecological balance by avoiding depletion of natural resources (‘който опазва екологичното равновесие, избягвайки изчерпването на природните ресурси’); 1.2. Able to be upheld or defended (‘който може да бъде уважаван или защитаван’);

⁴ Превръщането на двусловното атрибутивно словосъчетание в еднословно чрез суфиксация, както е тук, се определя в славянското словообразуване като суфиксална универбизация (срв. *маршрутно такси – маршрут-ка*, *кабелна телевизия – кабел-арка*, вж. Аврамова, 2018).

sustainability: 1. The ability to be maintained at a certain rate or level ('способност нещо да се поддържа на определена скорост или равнище'), 1.1. Avoidance of the depletion of natural resources in order to maintain an ecological balance ('избягването да се изчерпват природните ресурси, с цел да се поддържа екологичното равновесие') (OED, n.d.).

Домашни и общоупотребими са всички езикови средства, с които се възпроизвежда *sustainable* (респ. *sustainability*) в славянските термини. Това се отнася както до произвеждащите основи, така и до формантите, изразяващи 'възможност' или 'потенциалност'. Последната е възпроизведена в славянските термини на словообразователно равнище както следва: в чешки *udržitelný* чрез суфикса *-eln-*, в словашки *udržateľný* – чрез суфикса *-eln-*, в сръбски *održivi* – чрез суфикса *-iv-* и хърватски *održivi* – чрез суфикса *-iv-* и в руски *устойчивый* – чрез суфикса *-ив-*. Същият суфикс в българското прилагателно *устойчив* има лексикализиран характер и не се сваща от носителите на езика като изразител на потенциалност⁵.

Във връзка с тази особеност на разглежданите термини, т.е. с техния домашен или зает произход, трябва да се подчертае, че въпреки експанзията на английския език и въпреки разпространението на концепцията за устойчивото развитие, засега *sustainable* и *sustainability* не са станали интернационализми⁶ – частично материално съвпадение с английски има само при романските езици (по линия на родството им с латинския), напр. италиански *sviluppo sostenibile*, испански *desarrollo sostenible*, португалски *desenvolvimento sustentável*⁷. Любопитно е, че в руската практика е направено предложение възприетият в края на 80-те години на XX век термин *устойчивое развитие* да бъде заменен с материална заемка от английски – **естейновое развитие*. Предложението е на Л. Г. Мельник, който аргументира препоръката си с това, че английският терминоеlement *sustainable* има по-абстрактно значение (има се предвид и семантичният елемент 'възмож-

⁵ От гледна точка на българското словообразование *устойчив* не е производна дума, тъй като е заемка от руски.

⁶ За интернационализми се признават сходните единици, които се откриват в най-малко три езика от различни групи (семейства).

⁷ Отнася се и за т.нар. „малки“ романски езици, срв. каталонски *desenvolupament sostenible*, галисийски *desenvolvemento sustentábel*, мирандски *zambolbimientu sustentable*, провансалски *desvolopament sostenible* (вж. онлайн: Уикипедия). Във френския език има вариантност *développement soutenable* и *développement durable*, като се дава предимство на втория термин.

ност⁷) и по-голяма семантична вместимост от руския *устойчивый*, който е с по-тесен смисъл и не може да изрази всички измерения на съвременното понятие *sustainability* – екологичното, икономическото, етичното, социалното и др. (Мельник, 2015). Впрочем *устойчивое развитие* се критикува като неточен и несполучлив превод на английския прототип и от други автори, като се смята, че по-подходящи са вариантите *поддерживающее* или *сбалансированное развитие* (срв. с полски и чешки).

Терминологичните спорове около руското съответствие на *sustainable development* са от значение и за българския термин *устойчиво развитие*, тъй като българските номинатори в избора си в началото на 90-те години на XX век са се повлияли именно от руските източници⁸, въпреки че е имало и други предложения: *стабилно, хармонично, продължаващо, самодостатъчно, трайно развитие* и др.⁹ Впрочем търсенията на българските номинатори по отношение на новопоявилото се специализирано понятие и термин *sustainable development* добре личат в първия превод от английски на български на доклада „Брунтланд“, издаден още през 1989 г. в София под заглавие *Нашето общо бъдеще* (от англ. *Our common future*) (Световна комисия по въпросите на околната среда и развитието, 1989). Там *sustainable development* се предава описателно като *стабилно и сигурно развитие*, а цитираната по-горе „канонична“ дефиниция е преведена по следния начин: „Човечеството може да направи развитието *стабилно и сигурно* – да гарантира, че то задоволява потребностите на настоящето, без да излага на рискове възможностите на бъдещите поколения да задоволяват собствените си потребности“ (Световна комисия по въпросите на околната среда и развитието, 1989, с. 24, подчертаването е мое, И. Г.-П.).

Независимо от дискусиите, *устойчив* и *устойчивост* са наложени безалтернативно в българските специализирани езици като еквивалент на *sustainability*. Не така стои обаче въпросът в полските, словашките и украинските специализирани текстове и реч, където се наблюдава вариантност при терминоелементите: пол. *zrównoważony* и *trwały*; словашки *trvalo udrža-*

⁸ Видимо повлиян от руския е и беларуският термин *устойлівае развіццё*. Съвпаденията при сръбския (*održivi*), хърватския (*održivi*) и македонския (*održliv*) терминоелементи, както и при чешкия (*udržitelny*) и словашкия (*udržateľny*) предполагат взаимни влияния.

⁹ Дълга благодарност на доц. д-р Катинка Михова-Кечева, ръководител на катедра Управление на ресурсите и природоползването в Лесотехническия университет в София, за предоставените данни от личния ѝ професионален архив.

telný и *udržateľný*, украински *сталий* и *стійкий*¹⁰. Тези колебания косвено свидетелстват за това, че терминологичното възпроизводство на *sustainability* в славянските езици не представлява механичен превод от английски, а паралелно създаване на термини, в което има място за самобитно репродуциране на прототипа. В този план интерес представлява полският термин (терминоелемент) *zrównoważony*, чиято структура се отличава от останалите и сполучливо насочва към идеята за жизнесподдържащо развитие на човечеството. В глаголното прилагателно от *zrównoważyc* ‘довеждам до равновесие’ (< *równowaga* ‘равновесие’) като номинационен признак е взет компонентът на значението ‘запазване на равновесие’ (между две състояния на нещо (околната среда) – тук сегашното и бъдещото), който се открива в следната дефиниция на *zrównoważony rozwój* (срв. подчертаното):

[jest to] taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno *współczesnego pokolenia*, jak i *przyszłych pokoleń* (*Prawo ochrony środowiska*, n.d.).

Прави впечатление, че в повечето славянски термини неяви остават допълнителните признаци ‘настояще’ и ‘бъдеще’ (включени в признака ‘цел’)¹¹, като ‘бъдеще’ е особено важна част от съдържанието на специалното понятие и не случайно се изтъква в заглавието на *доклада „Брунтланд“ (Our common future)* и в анотацията към него, преведена на български така: „Това е най-важният документ на десетилетието за бъдещето на света“ (Световна комисия по въпросите на околната среда и развитието, 1989). Може да се каже, че с вътрешната си форма словенският терминоелемент *trajnostni*, словашкият *trvalo udržateľný* и полският по-рядко употребяван вариант *trwały*¹² насочват към иде-

¹⁰ Синонимията и вариантността се смятат за нежелателни явления в рамките на терминологията.

¹¹ Признакът ‘време’ е явен във формата на едно от гръцките съответствия на *sustainable* – *αειφόρος* (< *αεί* + *-φόρος* (< *φέρω*) ‘вечно носещ’, ‘който има вечна продължителност’).

¹² Фиксиран е напр. в полската версия на Конвенцията за сътрудничество при опазване и устойчиво използване на река Дунав чрез формата *trwale użytkowanie Dunaju* < *sustainable use of the river Danube* (вж. онлайн: EUR-LEX, n.d.).

ята за продължителност във времето – срв. речниковата дефиниция на общоупотребимата лексема *trwały* в полски: „1. istniejący przez dłuższy czas lub nieulegający szybkim zmianom; 2. zdatny do użytku przez dłuższy czas“ (онлайн: SJP, n.d.-а, подчертаното е от мен, И. Г.-П.).

По-горе отбелязах, че *устойчив* и *устойчивост* претърпяват семантично развитие и то се заключава не само в терминологизирането на общоупотребимите думи. Показателна за процесите е констатацията на Л. Кремер, че *sustainable* днес има „объркваща и противоречива употреба, тъй като се приписва на най-разнообразни човешки дейности“, напр. *устойчив транспорт, устойчив туризъм, устойчиво използване на енергията или водата, устойчиво използване на земята, устойчиво производство и потребление, устойчиви селища*¹³. Авторът стига до заключението, че „понятието се използва все повече и повече като заместител на «позитивно, благоприятно развитие», изгубвайки по този начин цялото си екологично съдържание“ (Кремер, 2008, с. 71). С други думи *sustainable* и еквивалентите му придобиват положителнооценъчно значение, което се съотнася с определени компоненти на правното определение на *sustainable development*, формулирано в регламент на ЕС с номер *celex 32000R2494*. Срв. в английската и българската версия на определението (подчертаното е от мен, И. Г.-П.):

“Sustainable development” means the *improvement* of the standard of living and *welfare* of the relevant populations within the limits of the capacity of the ecosystems by maintaining natural assets and their biological diversity for the *benefit* of present and future generations.

„Устойчиво развитие“ означава *подобряване* на стандарта на живот и *благосъстоянието* на съответното население в рамките на капацитета на екосистемите, като се запазват естествените активи и тяхното биологично разнообразие за *доброто* на настоящото и на бъдещите поколения.

Елементите *improvement* (*подобряване*), *welfare* (*благосъстояние*) и *benefit* (*добро*) са оценъчни и се експлицират чрез елементарното цен-

¹³ Откриват се аналогични нови дистрибуции на съответствията на *sustainable* и в другите славянски езици, напр. пол. *zrównoważone/trwale użytkowanie* (*устойчиво ползване*), *zrównoważony transport* (*устойчив транспорт*), *trwała gospodarka lasami* (*устойчиво управление на горите*); рус. *устойчивые товары* (*устойчиви стоки*); хърв. *održive tehnologije* (*устойчиви технологии*), чеш. *udržitelné podnikání* (*устойчив бизнес*) и др.

ността понятие 'добро'. Може да се заключи, че цитираното европейско правно определение отразява ревизията на значението на термина, която е съобразена с настъпилите с течение на времето модификации на концепцията за устойчивостта¹⁴.

Промените в семантиката на общоупотребимото прилагателно име *устойчив* е отбелязано от българската лексикография – *устойчив* фигурира в *Речника на новите думи в българския език* като неосемантизъм със значение 'който се проявява, съществува трайно, без съществени промени, сътресения: *Идеята за устойчив туризъм вече не е нещо ново*' (Пернишка, Благоева, & Колковска, 2010). Предложената речникова дефиниция обаче не звучи убедително, ако приложим тест за субституция в рамките на илюстративния пример, срв. *Идеята за туризъм, който се проявява, съществува трайно, без съществени промени, сътресения, вече не е нещо ново*. Вижда се също така, че описаното значение на *устойчив* не кореспондира с идеята за *устойчиво развитие*, което впрочем е отразено в *Речника* като нов фразеологичен термин с коментираният тук специално значение. Явно е, че под *устойчив туризъм*, *устойчиво ползване*, *устойчив транспорт* и под. се разбират такива явления, които отговарят на изискванията за *устойчиво развитие*, т.е. запазват равновесието на околната среда, не са свързани със свръхпотребление и разграбване на блага и суровини, в тях е заложена грижа за бъдещето и по силата на това се оценяват положително. Подобна експликация е подходяща и за новото значение на наречието *устойчиво*, за чието формиране свидетелства съчетаемост от рода: *устойчиво управлявани горски стопанства* и *устойчиво произведен дървен материал* (Кремер, 2008, сс. 204, 206). Несъмнено ново, различно от общоупотребимото е също така значението на полското прилагателно *zrównoważony*, когато то участва в свободни словосъчетания като *zrównoważone budownictwo* (*устойчиво строителство*), *zrównoważona architektura* (*устойчива архитектура*), *zrównoważony minimalizm* (*устойчив минимализъм*), *nowy zrównoważony porządek* (*нов устойчив ред*) (вж. Carpo, 2017, сс. 56–58). Опирайки се на казаното дотук смятам, че парафразата за разясняване на новата семантика на славянските еквиваленти на *sustainable* би тряб-

¹⁴ Положителната оценъчност на *устойчив* личи и във фреквентната напоследък колекция *устойчив* и *отговорен*, в която конюнктивно се свързват единици с еднакъв аксиологичен знак: *устойчив* и *отговорен туризъм*, *устойчив* и *отговорен бизнес* и под.

вало да включва израза: [устойчив е този] ‘който цели добро за хората и средата сега и в бъдещето’¹⁵.

Какви по-общии изводи могат да бъдат направени в заключение от детайлното проучване на избрания термин и репродукцията му в славянските езици? От статията се вижда, че освен необходимостта от стандартизиране (отстраняване на вариантността там, където все още съществува), уточняване и обновяване на значението (дефиницията) на термина с оглед на промените в концепцията (за което са компетентни специалистите в съответните предметни области), пред езиковедите и лексикографите стои задачата да наблюдават и отразяват адекватно специфичния семантичен развой на домашна почва на единиците за означаване на важни съвременни идеи.

Литература

- Carpo, M. (2017). Zrównoważony rozwój? *Rzut*, 2017(+13), 56–58.
- Prawo ochrony środowiska*. (n.d.). Retrieved June 24, 2017, from isap.sejm.gov.pl
- Valeontis, K. (2004). The „analogue rule“ a useful terminological tool in interlingual transfer of knowledge. *ELETO (Hellenic Society for Terminology)*. Retrieved June 24, 2017, from http://www.eleto.gr/download/BooksAndArticles/AnalogueRuleOfNaming-Ed2_EN_EAFT_poster.pdf
- World Commission on Environment and Development. (1987). *Our common future*. Retrieved from <http://www.un-documents.net/our-common-future.pdf>
- Аврамова, Ц. (2018). Универб(из)ация и езикова икономия в славянските езици. In A. Šehović (Ed.), *Univerbacija/univerbizacija u slavenskim jezicima* (pp. 43–58). Sarajevo: Slavistički komitet Sarajevo. Retrieved June 19, 2018, from <http://www.slavistickikomitet.ba/Univerbacija/Univerbizacijauslavenskimjezicima.pdf>
- Генов-Пухалева, И. (2015). *Терминологията на Европейския съюз: Съпоставка на българската, гръцката, полската и английската терминология на правото на околната среда*. Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego.
- Кремер, Л. (2008). *Европейско право на околната среда*. София: Ciela.
- Мельник, Л. Г. (2015). Обоснование использования термина „Сестейновое развитие“ (Sustainable development) в научной литературе и документации. *Кафедра экономики*

¹⁵ Спазено е правилото съставлящите на парафразата да са по-елементарни единици от тълкуваната.

и бизнес-администрирования. Retrieved April 10, 2018, from <http://econ.fem.sumdu.edu.ua/ru/news/510-sustainable-development>

Пернишка, Е., Благоева, Д., & Колковска, С. (2010). *Речник на новите думи в българския език (от края на XX и началото на XXI в.)*. София: Наука и изкуство.

Попова, М. (2012). *Теория на терминологията*. В. Търново: ИК „Знак '94“.

Световна комисия по въпросите на околната среда и развитието. (1989). *Нашето общо бъдеще*. София: Изд. Д-р Петър Берон.

Източници

EUR-LEX: *Достъп до правото на Европейския съюз*. (n.d.). Retrieved from eur-lex.europa.eu

Interactive Terminology for Europe [IATE]. (n.d.). Retrieved from iate.europa.eu

Merriam-Webster Dictionary [MWD]. (n.d.). Retrieved from merriam-webster.com

Oxford English Dictionary [OED]. (n.d.). Retrieved July 25, 2017, from oxforddictionaries.com

Slovník spisovného jazyka českého [SSJC]. (n.d.). Retrieved June 30, 2017, from sjc.ujc.cas.cz

Słownik języka polskiego PWN [SJP]. (n.d.-a). Retrieved June 27, 2017, from sjp.pwn.pl

Słownik języka polskiego PWN [SJP]. (n.d.-b). Retrieved June 30, 2017, from sjp.pwn.pl

Sustainable Development Knowledge Platform. (n.d.). Retrieved June 27, 2017, from sustainabledevelopment.un.org

Bibliography (transliteration)

Avramova, T. (2018). Univerb(iz)atsiia i ezikova ikonomiia v slavianskite ezitsi. In A. Šehović (Ed.), *Univerbacija/univerbizacija u slavenskim jezicima* (pp. 43–58). Sarajevo: Slavistički komitet Sarajevo. Retrieved June 19, 2018, from <http://www.slavistickikomitet.ba/Univerbacija/Univerbizacijauslavenskimjezicima.pdf>

Carpo, M. (2017). Zrównoważony rozwój? *Rzut*, 2017(+13), 56–58.

Genew-Pukhaleva [Genew-Puhalewa], I. (2015). *Terminologijata na Evropejskiiia süiuz: Süpostavka na bülgarskata, grütskata, polskata i angliiskata terminologijia na pravoto na okolnata sreda*. Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego.

Kremer, L. (2008). *Evropejsko pravo na okolnata sreda*. Sofiia: Ciela.

Mel'nik, L. G. (2015). Obosnovanie ispol'zovaniia termina “Sesteinovie razvitie” (Sustainable development) v nauchnoi literature i dokumentatsii. *Kafedra ekonomiki i biznes-administrirovaniia*. Retrieved April 10, 2018, from <http://econ.fem.sumdu.edu.ua/ru/news/510-sustainable-development>

Pernishka, E., Blagoeva, D., & Kolkovska, S. (2010). *Rechnik na novite dumi v bülgarskiiia ezik (ot kraia na XX i nachaloto na XXI v.)*. Sofiia: Nauka i izkustvo.

Popova, M. (2012). *Teoriia na terminologijata*. V. Tŭrnovo: ИК “Знак '94”.

Prawo ochrony środowiska. (n.d.). Retrieved June 24, 2017, from isap.sejm.gov.pl

- Svetovna komisija po vüprosite na okolnata sreda i razvitiето. (1989). *Nasheto obshto büdeshte*. Sofiia: Izd. D-r Petür Beron.
- Valeontis, K. (2004). The “analogue rule” a useful terminological tool in interlingual transfer of knowledge. *ELETO (Hellenic Society for Terminology)*. Retrieved June 24, 2017, from http://www.eleto.gr/download/BooksAndArticles/AnalogueRuleOfNaming-Ed2_EN_EAFT_poster.pdf
- World Commission on Environment and Development. (1987). *Our common future*. Retrieved from <http://www.un-documents.net/our-common-future.pdf>

Sources

- EUR-LEX: *Dostüp do pravoto na Evropeïskiiia süüuz*. (n.d.). Retrieved from eur-lex.europa.eu
- Interactive Terminology for Europe* [IATE]. (n.d.). Retrieved from iate.europa.eu
- Merriam-Webster Dictionary* [MWD]. (n.d.). Retrieved from merriam-webster.com
- Oxford English Dictionary* [OED]. (n.d.). Retrieved July 25, 2017, from oxforddictionaries.com
- Slovník spisovného jazyka českého* [SSJC]. (n.d.). Retrieved June 30, 2017, from ssjc.ujc.cas.cz
- Słownik języka polskiego PWN* [SJP]. (n.d.-a). Retrieved June 27, 2017, from sjp.pwn.pl
- Słownik języka polskiego PWN* [SJP]. (n.d.-b). Retrieved June 30, 2017, from sjp.pwn.pl
- Sustainable Development Knowledge Platform*. (n.d.). Retrieved June 27, 2017, from sustainabledevelopment.un.org

Slavic equivalents to the English term *sustainability*

Summary

The paper examines the issue of how the term *sustainable development* (*sustainability*), coined exactly 30 years ago by the United Nations World Commission on Environment and Development, has been reproduced in the Slavic languages. The history of the primary English term’s first use as well as its source have been discussed, with special consideration given to the fact that both English and Slavic terms expressing the concept of sustainability have native components. Using a semasiological approach to the studied terminological units, the author analyzes their outer and inner form of the terms in relation to their meaning (definition). The study emphasizes the semantic progression within the various Slavic words used as terms expressing the contemporary

idea of sustainable development. This semantic evolution is observable, among other things, in the component of positive evaluation inherent in the terms' meanings and definitions.

Словянские odpowiedniki terminu *sustainability*

Streszczenie

Artykuł porusza kwestię sposobów oddawania w językach słowiańskich terminu *sustainable development* ('zrównoważony rozwój'), ukutego 30 lat temu przez Światową Komisję ds. Środowiska i Rozwoju Organizacji Narodów Zjednoczonych. Omówiono historię powstania angielskiego terminu i jego źródło, zwracając uwagę szczególnie na to, że zarówno angielski termin *sustainability*, jak i jego słowiańskie odpowiedniki wywodzą się z rodzimych elementów. Stosując semajzologiczne podejście do badanych jednostek terminologicznych, autorka analizuje ich zewnętrzną i wewnętrzną formę w odniesieniu do ich znaczenia (definicji). W wynikach analizy na pierwszy plan wysuwa się progresja semantyczna ogólnosłowiańskich wyrazów użytych jako terminy na określenie współczesnej idei zrównoważonego rozwoju. Tę semantyczną ewolucję można zaobserwować m.in. w pozytywnym wartościowaniu, które stanowi wewnętrzny komponent znaczenia i definicji terminów.

Keywords: terminology; sustainable development; sustainability; Bulgarian language; semantic progression

Słowa kluczowe: terminologia; rozwój zrównoważony; *sustainability*; język bułgarski; progresja semantyczna

Iliana Genew-Puhalewa, Department of Slavic Languages and Cultures, Institute of Western and Southern Slavic Studies, University of Warsaw

Correspondence: i.genew-puhalewa@uw.edu.pl

This article was self-financed by the author.

Competing interests: The author has declared she has no competing interests.